

Πρῶτος τοῦ μικροῦ σώματος τῶν Λακεδαιμονίων πολεμιστῶν εἰσῆλθεν ὁ Καρίγιαννης¹, ὅπως καὶ τελευταῖος ἐξῆλθεν. Ἐφραζαν ἔπειτα τὴν ἀνοικτὴν θύραν διὰ λίθων καὶ κλάδων καὶ ἐπεσκεύασαν τὰ χαλᾶσματα, ὅπου ἡ θέσις ἦτο μᾶλλον εὐεπίβατος, κατὰ τὸ δυνατόν. Καὶ ταῦτα μὲν ἐγένοντο τῇ 10 Ἰουλίου. Ἀφόδητοι δ' ὡσαύτως οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, τάσσονται ὅπου ἄγουσιν αὐτοὺς οἱ ἀρχηγοί, ἐν ᾧ πάταγος ἐκ τῶν ποικίλων κραυγῶν δαιμονιώδης ὡς κλαγγὴ γεράνων ἀντικτυπῶν εἰς τὰς πλευράς τῶν ὁρέων καὶ εἰς τὸ κοῖλον τοῦραναῦ συνεκλόνει τὴν γῆν καὶ ὁ δοῦπος τῶν βημάτων τεσσαράκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν πεζῶν, ἵππων, ὑπηρετῶν τῆς στρατιᾶς καὶ ἀμέτρου πλήθους ὑποζυγίων. Διότι ἤδη ὁ στρατὸς τοῦ Δράμαλη προέβαινε ἀπὸ τῆς κλεισῶρας τῶν Δερβενάκιων πρὸς τὴν Ἀργολικὴν ὡς κροταλίας πολυθόρυβος δηλητηριώδης.

Κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ στρατεύματος τούτου ἀντέστη τῇ 10 Ἰουλίου ὁ Πλαπούτας ὑπὸ τὰς ἀρχαίας Μυκήνας, τάξας τοὺς εὐαριθμούς ὑφ' αὐτὸν πολεμιστὰς κατὰ τὸ Χαρβάτι καὶ τὰ Φίχθια. Μικρὸν ὑπεχώρησεν εἰς τὸ Σκηνοχωρί πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Ἄργους. Οἱ Τούρκοι προβαίνουν μίαν ὥραν περίπου κατωτέρω. Ἐκεῖ δ' ἀναμένουσιν αὐτοὺς τῇ ἐπομένῃ εἰς τὸ Κουτσοπόδι πολυπληθεστέρους ἤδη οἱ Ἕλληνες ἀθρόωτοι, ὁ πάντοτε πρόθυμος εἰς τοὺς κινδύνους Δημήτριος Ὑψηλάντης, ὁ Γεώργιος Μαυρομιχάλης, ὁ Ἀντ. Μαυρομιχάλης, ὁ Πάνος Κολοκοτρώνης, ὁ Εὐμορφόπουλος, ὁ Τσώκρης, καὶ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Ἄργους κατελθόντες ὁ Κουμουστιώτης, ὁ Μπαρμπιτσιώτης καὶ λοιποί.

Πρὸς δὲ τὴν ἐσπέραν ὑποχωροῦντες ἐνεκλείσθησαν πάντες οὗτοι εἰς τὸ Παλαιοκάστρον, χρήσιμον νομίζοντες τὴν ἐπὶ μικρὸν ἀναχαίτισιν τῶν πολεμίων πρὸ τοῦ Ἄργους. Τοῦ ἐχθροῦ ὁ ἀφανισμὸς θὰ συντελεσθῇ, ἀφ' οὗ ἄνδρες, ὡς ὁ Ὑψηλάντης, μέγιστον ἔχων ἀξίωμα ἐν τῷ ἔθνει, οὕτω φαεινὸς προκινδυνεύει.

Κατέκλυσε πᾶσαν πλὴν τὴν πεδιάδα ὁ πόντος ὁ τουρκικὸς μέχρι τῶν προθύρων τοῦ Ναυπλίου. Μέχρι τῶν προθύρων· διότι οἱ ἐκεῖ ἐγκλειστοὶ μωαμεθανοὶ δὲν ἤνοιζαν τὰς πύλας, ἀφ' οὗ καλῶς ἔμαθον ὅτι ὁ Δράμαλης ἦλθεν ἐλαχίστας κομίζων τροφάς, ἐπειδὴ ἤλπίζεν ὅτι ἤθελεν εὖρῃ ἐν ταῖς ἀλωνίαις τὰ σπαρτὰ τῶν χριστιανῶν τῆς Πελοποννήσου. Ἕλληνες τρέφουσα τοὺς κενόφρονας, ὡς εἶπεν ὁ Θουκυδίδης· διότι οἱ ἐν Ναυπλίῳ, πρὶν ἔτι καταβῆ εἰς Ἄργος τῶν Ὀθωμανῶν ἢ στρατιᾶ, ἔβλεπον ἡμέραν καὶ νύκτα πυρὰς πυκνὰς ἀπαύστους ἀνὰ τὴν πεδιάδα καὶ κατενόησαν καὶ ἔμαθον ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔκαιον τὰς θυμωνιάς², ὥστε νὰ μὴ εὖρῃ μηδὲ κόκκον σίτου διὰ τοὺς ἀνδρας μηδὲ κάρφος καλάμης διὰ τοὺς ἵππους ὁ ἐπιδρομεύς. Ἀλλ' οὗτος ἤλπιζεν ὅτι, ἀφ' οὗ ἤθελε γεῖν κύριος τοῦ Παλαιοκάστρου, ὅπερ εὐθὺς μετὰ τὴν ἀψιμαχίαν τοῦ Κουτσοποδίου περιέζωσε, θὰ διέλυε τὸ ἐν Μύλοις Ἑλληνικὸν στρατόπεδον καὶ προβαίνων πρὸς τὴν Ἀρκαδίαν θὰ εὕρισκε πᾶν ἀγαθὸν μετὰ τῆς τελείας νίκης.

Κατὰ τοῦ Παλαιοκάστρου λοιπόν· ἀλλὰ νὰ περιζώσῃ αὐτὸ ὅλως δὲν ἠδύνατο, διότι πανταχόθεν οἱ ἡμέτεροι προσέβαλον τοὺς ἐχθροὺς ἀπαύστως, ὥστε τῇ 16 Ἰουλίου ὁ Πλαπούτας καὶ οἱ κατὰ τὸ Κεφαλάρι³ καπεταναῖοι ὁρμήσαν-

τες κατὰ τῆς περιφραττούσης τὸ φρούριον ζώνης τῶν Τούρκων διέσπασαν αὐτὴν καὶ μετὰ γενναίους λόγους τοῦ Ὑψηλάντου ἐξῆλθον διὰ μέσου τῶν πολεμίων, πλὴν τῶν ἐν ἀρχῇ εἰσελθόντων, οἵτινες ἀνέμειναν, ἵν' ἀπασχολῶσιν εἰσέτι τὸν Δράμαλην εἰς τὴν πολιορκίαν. Ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας τρεῖς ἐπιχειρήσαντες πάλιν οἱ Ἕλληνες νὰ σώσωσι τοὺς ἐναπομειναντας ἀπέτυχον ἐνεκα τῆς ἀνεπιτηδεϊότητος τοῦ διοικοῦντος τὴν μάχην καὶ ἀπώλεσαν ἑκατὸν πενήκοντα ἀνδρας, προσβληθέντες ὑπὸ παντὸς τοῦ ἐχθρικοῦ ἱππικοῦ καὶ πυκνοῦ πεζικοῦ. Θλίψις ἐκ τούτου πικρὰ εἰς τοὺς ἐν Μύλοις Ἕλληνας διὰ τὴν ἀπώλειαν τοσούτων ἀνδρῶν καὶ διὰ τὴν ἡθικὴν ἥτταν, ἀλλὰ τῇ 20 τοῦ μηνός, τῇ ἐπιούσῃ τῆς καταστροφῆς, ἦλθεν εἰς Κεφαλάρι⁽¹⁾ ὁ Κολοκοτρώνης, ἐνεθάρρυνε τοὺς τεθλιμμένους καὶ ἀφ' οὗ ἦλθον εἰς Μύλους καὶ ἄλλοι πολεμισταὶ καὶ μάλιστα ἐκ τῆς βορείου Μεσσηνίας οἱ ἀριστοὶ εἰς πολεμικὴν ἀνδρείαν μαχηταὶ τῆς Πελοποννήσου οἱ Ἀρκαδιανοὶ⁽²⁾ (Ντράδες), τὴν νύκτα τῆς 23 πρὸς τὴν 24 τοῦ μηνός οἱ μὲν ἐκ τῶν Μύλων, ὁ δὲ Πλαπούτας ἐκ τῆς Ἀκοβας ἐπιτεθέντες ταῦτοχρόνως διέρρηξαν τὸν κρίκον τῶν πολιορκούντων καὶ ἐλύτρωσαν τοὺς κεκλεισμένους ἡρωϊκοὺς Λακεδαιμονίους.

Τὰ ῥακώδη τείχη τοῦ Παλαιοκάστρου καγχάζουσιν εἰς τὴν ὄψιν τὴν πελιδνὴν ἐξ αἰσχύνης τοῦ Δράμαλη.

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἐβδομάδα

Πᾶν ἔθνος, τὸ ὁποῖον οὔτε τὴν δύναμιν οὔτε τὴν θέλησιν ἔχει νὰ παλαίσῃ πρὸς ὑπεράσπιον τῶν δικαίων του εἶναι προσωρισμένον εἰς μαρασμὸν καὶ θάνατον καὶ ὀφείλει νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν εἰς ἕτερον ἔθνος ἀκμαίας ἔχον τὰς δυνάμεις καὶ ἀμείωτον τὸ ψυχικὸν σθένος.

Ἡ ἱστορία διδάσκει, ὅτι ἐκεῖνα τῶν ἐθνῶν ἔζησαν καὶ προώδευσαν, ὅσα ἦσαν ἱκανὰ νὰ ὑπερασπίσωσι τὰ δίκαιά των· τὰ δὲ ἄλλα ἀπέθανον ὑποδουλωθέντα ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων.

«Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια».

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Σ. Χ. Δ.—Πάτρας Οὔτε ἐφαντάσθημεν ποτὲ ὅτι ἀποτελοῦσι τίτλους τὰ τοιαῦτα δικαιώματα τῆς πρωτοβουλίας. Καὶ ἡμεῖς καὶ πᾶς ἄλλος ὀφείλομεν νὰ τὰ χαρίζομεν εὐγνωμόνως πρὸς τοὺς ἐκτελεστὰς τῶν ὑποδεικνυμένων καλῶν ἔργων. Π. Τ. Πειραιᾶ.

Κ. Ν. Ἀλίστρατην.—Π. Χ. Δουρβάν—Π. Ν. Βεγγάζην—Β. Τ. Κέαυ.—Ε. Π. Νίβερ.—Μ. Α. Ἡράκλειον—Σ. Κ. Ἀνδρόν—Χρ. Τ. Χρυσόπολιν—Γρ. Χ. Δίστομον.—Κ. Α. Φάρσαλα—Ἀντ. Κ. Καστελαμάρε—Μ. Γ. Σίφνον—Κ. Π. Δάρισσαν—Δ. Π. Χανιά, Ζητηθέντα ἀπεσάλησαν. Γ. Σ.—Πειραιᾶ Ὅταν ληφθῇ ἡ ἀναγραφὴ ἐν τῇ σχετικῇ στήλῃ, Δ. Α. Βωλον.—Ἀποροῦμεν μὲ ἐρώτησιν τῆς ὁποίας ἡ ἀπάντησις χιλιάκις διευτυπώθη ἐν ταῖς Βραχ. ταῦταις ἐπιστολαῖς.

Πᾶσα ἀποστολὴ πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ἀπευθύνεται

Τῷ κ. Ἰωάν. Μ. Δαμβέογν

Διευθυντῇ τῶν Πατρῶν

Ὅδὸς Νικηφόρου 3 Α.

Εἰς Ἀθήνας

¹ Λέγεται Μανιάτης, ἀλλὰ τὸν ἄνδρα διαμφισβητοῦσιν οἱ Κυνουριεῖς, λέγοντες ὅτι ἐκαλεῖτο Καραγιάννης καὶ ἐγεννήθη εἰς Καστάνισσαν. Τοῦτο ἐβεβαίωσεν ἐν Καστανίτσει τὸν γράφοντα ταῦτα ὁ ἀξιότιμος Καραγιάννης δήμαρχος αὐτόθι καὶ ἑγγονος τοῦ γενναίου ἐκείνου.

⁽²⁾ Τὰς ἔκαστον ὁ Τσώκρης καὶ οἱ λοιποὶ Ἀργεῖοι οἵτινες καὶ ὕστερον ἐφόνευσαν παμπόλους Τούρκους, προσεγγίζοντες εἰς τὰς στρατοπεδείας αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐγίνωσκον τὸν δαίδαλον τῶν ἀτραπῶν τῶν κατὰ τὰ ἔλη πρὸς τὴν θάλασσαν.

⁽³⁾ Αἱ πηγαὶ τοῦ ἀρχαίου Ἐρσινοῦ μετὰ τὸ Ἄργος καὶ Λέρνη.

(1) Εἶχεν ἀπέλθῃ εἰς Ἅγιον Γεώργιον τῆς Νεμέας, ὅπου συνέστησε στρατόπεδον εἰς τὰ νῦν τοῦ ἐχθροῦ.

(2) Ἡ ἄνω Μεσσηνία ἐκαλεῖτο τότε Ἀρκαδία. Τοὺς ἐκεῖθεν δὲ πολεμιστὰς ὠδήγησαν ὁ Πονηρόπουλος, ὁ πρωτοσύγγελος Ἀμβρόσιος Φρατζῆς ὁ ἱστοριογράφος, ὁ Μητρος Ἀναστασόπουλος, οἱ Παπατσωραῖοι, ὁ Γκρίτζαλης.